

OULUJOKI-OPISTON

KEHITTÄMISOHJELMA

2019–2022

TEKEMISEN MEININKIÄ

1. KEHITTÄMISSUUNNITELMA JA TAVOITTEET

Oulujoki-Opiston kehittämissuunnitelma pohjautuu Muhoksen ja Utajärven strategioihin, joissa on määritelty kuntien perusperiaatteet hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Kehittämissuunnitelma on kehittämisen työkalu ja se toimii apuna jokaisen työntekijän päivittäisessä työssä.

Kehittämissuunnitelman myötä opisto syventää toimintaa ohjaavien tavoitteiden ja periaatteiden tuntemusta henkilöstössä, asiakaskentässä ja muussa toimintaympäristössään sekä luo käytäntöjä suunnitelmalliseen työskentelyyn.

Näiden kehittämisprosessien kautta vapaalla sivistystyöllä on kunnassa keskeinen rooli elinvoiman ja hyvinvoinnin luojana. Tehtävässä onnistuminen edellyttää aktiivista ja tiivistä yhteistyötä Muhoksen ja Utajärven kuntien, järjestöjen ja yhdistysten, seurakunnan sekä muiden toimijoiden kanssa.

TAVOITTEET

- * Opetus on laadukasta ja asukkaiden tarpeita vastaavaa.
- * Kuntalaisten osallisuutta edistetään kokonaisuudessaan ja parannetaan opiston tunnettavuutta.
- * Kurssitarjonnassa erityinen huomio kiinnitetään kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.
- * Opistolla on riittävät resurssit toimintansa järjestämiseen.
- * Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan kehittämissuunnitelman mukaisesti.

Oulujoki-Opiston rooli tulevaisuuden kunnassa on toimia elinikäisen oppimisen mahdollistajana, mutta rinnalle tähän nousee esim. edellytysten luominen paikalliselle ja alueelliselle osallisuudelle. Opiston toiminnalla lisätään yhteisöllisyyttä ja vähennetään syrjäytymisriskiä, olemalla kumppani monille eri tahoille. Näin edistetään kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä.

2. OULUJOKI- OPISTO

Oulujoki-Opisto on perustettu vuonna 1970. Opisto tarjoaa Muhoksen ja Utajärven alueella monipuolista opetusta, joka antaa mahdollisuuden omaehtoiseen itsensä kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Opiston tarjontaan kuuluu taideaineita, käsityökurseja, vieraiden kielten kursseja, musiikkia, tietotekniikkaa, yhteiskunnallisia aineita, kirjallisuutta, kotitaloutta ja liikuntaa. Oulujoki-Opistossa järjestetään myös avoimia yleisöluentoja.

Opisto tarjoaa myös lukion oppiaineita ja taiteen perusopetusta (musiikki, kuvataide) sekä tarvittaessa ammatillista lisäkoulutusta ja avoimen yliopiston opetusta. Lisäksi järjestetään työyhteisöille tai yrityksille suunnattua tilauskoulutusta. Kuntalaiset voivat vaikuttaa esittämällä toivomuksia siitä, millaista toimintaa tai opetusta he haluavat oman alueensa opistoon.

Oulujoki-Opisto on nimetty Geopark-oppilaitokseksi. Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kunnissa sijaitseva Rokua Geopark on Suomen ensimmäinen jäsenalue UNESCO:n suojelemassa maailmanlaajuisessa Geopark-verkostossa.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan Oulujoki-Opistossa alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Opiston tarkoituksena on edistää toimialueensa asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Oulujoki-Opistossa voivat kaiken ikäiset opiskella ja harrastaa. Monipuolisilla koulutus- ja kulttuuripalveluilla lisätään myös alueen elinvoimaa ja näkyvyys alueen toimijana kasvaa.

Taiteen perusopetus, musiikki ja kuvataide

Opistossa on tarjolla laajasti taiteen perusopetuksen musiikin yleisen ja laajan oppimäärän mukaista opetusta. Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opintojen jälkeen oppilaalla on valmiuksia hakeutua musiikkialan ammatillisiin koulutuksiin tai jatkaa musiikin harrastamista. Musiikkia voi harrastaa myös kansalaisopiston puolella esim. musiikkileikkikoulun ryhmissä tai puhallinorkesterissa.

Oulujoki-Opisto tarjoaa laadukasta opetusta kuvataiteen eri alueilla Muhoksen taidekoulussa ja Utajärvellä. Sivistävän ja elämyksellisen opetuksen tavoitteena on oppilaiden taiteellinen ja henkinen kasvaminen. Perusopintojen aloittamisikä on noin 9 vuotta. Opistossa järjestetään myös varhaisiän taidekasvatusta ja aikuisille on kuvataideryhmiä.

Elinikäinen oppiminen

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat määritelleet elinikäisen oppimisen tarkoittavan kaikkea sellaista ihmisen koko elinikänsä aikana hankkimaa koulutusta, virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelta annettavaa epävirallista koulutusta ja arkioppimista, jonka tuloksena henkilökohtaiset, kansalaisuuteen liittyvät, sosiaaliset ja/tai työhön liittyvät tiedot, taidot ja pätevyyydet paranevat. (Euroopan parlamentti ja neuvosto 2006/1720/EY).

3. VAPAA SIVISTYSTYÖ EDISTÄÄ KUNTALAISTEN HYVINVOINTIA

Itä-Suomen yliopiston aikuiskasvatustieteen professori Jyri Mannisen tekemässä tutkimuksessa arvioitiin, mitä ja miksi kansalais- ja työväenopistojen aikuisopiskelijat opiskelevat ja minkälaisia hyötyjä kursseille osallistuminen tuottaa.

Tutkimuksen perusteella kansalaisopistolla on selvä yhteys kuntien hyvinvointitehtävään, sillä sekä yksilön että lähiyhteisön elämänlaadun paraneminen tekee kunnasta paremman paikan asua ja elää.

Kansalaisopistossa opiskelevat tunnistivat itsessään monenlaisia opiskelun myötä syntyneitä muutoksia, jotka liittyvät mm. osaamiseen, sosiaaliseen osallistumiseen ja suvaitsevaisuuteen sekä hyvinvointiin ja terveyskäyttäytymiseen.

Kansalaisopistossa opiskelu on lisännyt selvästi opiskelijoiden arjen digitaitoja, luottamusta omaan oppimiskykyyn sekä motivaatiota opiskella myös muualla kuin opistossa.

Opiskelu on laajentanut vastaajien ystäväverkostoja sekä lisännyt tunnetta laajempaan yhteisöön kuulumisesta. Vaikka kyse on harrastustavoitteisesta opiskelusta, tunnisti moni myös työhön liittyviä hyötyjä, kuten ammatillisen osaamisen ja työhön liittyvän tietotekniikan hallinnan lisääntyneen.

Myös opiskelijoiden onnellisuuden tunne sekä pyrkimykset noudattaa terveitä elämäntapoja ovat kansalaisopisto-opiskelun myötä kasvaneet. Kuntalaisen kohentunut hyvinvointi vähentää välillisesti kunnan sote-kustannuksia sekä heijastuu yhdessä työhyvinvoinnin lisääntymisen kanssa myös työtehon kasvuun. (Kansalaisopistojen liitto KoL:n tiedote 20.9.2018, Manninen)

4. KUNNAT MUHOS JA UTAJÄRVI

Kehittämissuunnitelman toimintaympäristönä on kaksi maaseudulla sijaitsevaa kuntaa, Muhos ja Utajärvi. Kuntien välimatka on noin 20 kilometriä. Molemmat kunnat ovat Oulujokivarressa ja kunnissa on monipuolista pienyrittämistä. Oulujoella on ollut aina merkittävä asema kuntien kehityksessä ja talouselämässä. Oulujoki oli aikoinaan tunnettu kalaisuudesta ja lohenpyynti olikin maatalouden ohella merkittävä ansionlähde talonpojille. Suurten voimalaitosten rakentaminen viime sotien jälkeen vaikutti suuresti kuntien kehitykseen.

Muhoksen ja Utajärven kunnat sijaitsevat Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Muhoksen asukasmäärä on noin 9000 ja Utajärven noin 2800. Kuntien tulevaisuuden elinkeinomahdollisuudet ovat muun muassa matkailussa. Muhos ja Utajärvi kuuluvat maailman pohjoisimpaan Geopark-alueeseen Rokua Geoparkiin. Rokua Geopark on Suomen ainoa matkailualue, joka on saanut UNESCO Global Geopark -statuksen. Global Geopark -kohteeksi pääsevät ainoastaan kohteet, joilla on ainutlaatuinen geologinen perintö.

5. OULUJOKI-OPISTO JA KUNTASTRATEGIA

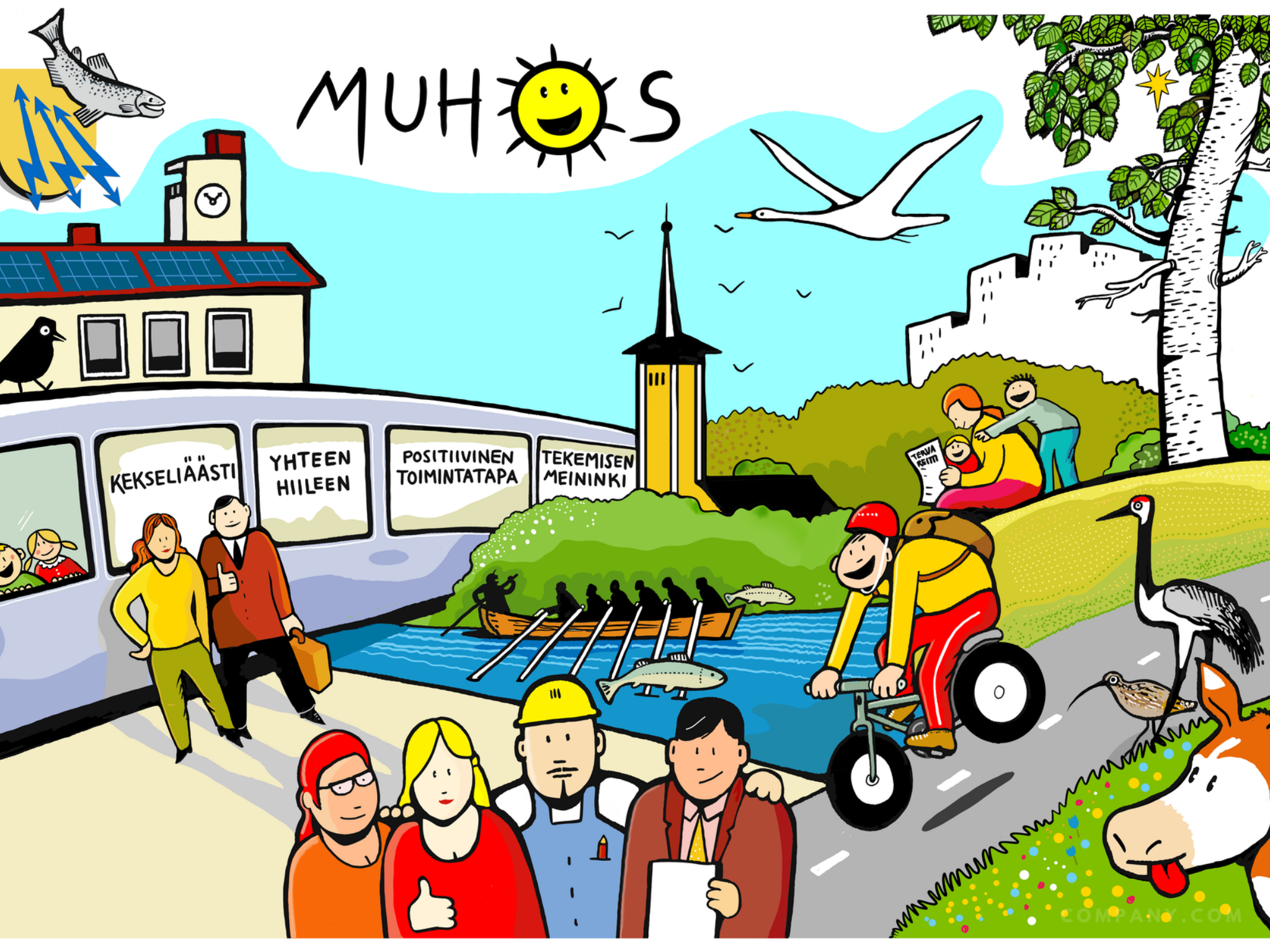
Strategia ja visio kertoo mikä on tavoitetila (visio), miten siihen päästään (strategia) – ja ennen kaikkea miten tavoitetila näkyy jokapäiväisessä työssä kaikilla organisaatiotasoilla sekä millaista sisäistä ja ulkoista tekemistä se vaatii. Strategia eletään todeksi jokaisen työntekijän jokapäiväisessä työssä. Se saa ihmiset sitoutumaan tavoitteiden saavuttamiseen ja täten mahdollistaa organisaation kehittymisen aivan uudelle tasolle. Oulujoki-Opiston kehittämissuunnitelma perustuu kuntastrategioihin ja sen arvoihin. Molempien kuntien strategioissa on samankaltaisia visioita ja arvoja.

Oulujoki-Opiston strategiassa ja kehittämissuunnitelmassa kurssitarjonnan monipuolisuutta pyritään lisäämään. Kurssitarjontaan luodaan syveneviä oppimispolkuja, joiden osa-alueissa voidaan hyödyntää myös eri opettajien osaamista ja kannustetaan yhteisopettajuuteen.

Kurssi-ideoita ja -tarpeita otetaan vastaan asiakkailta ja sidosryhmiltä koko lukuvuoden ajan. Toiveet huomioidaan keväisin seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelussa. Uusia kursseja voidaan tarjota joustavasti lukuvuoden alkamisen jälkeen vapautuvien resurssien puitteissa.

Opiston yhteistyöverkostoja laajennetaan ja tavoitteena on löytää uusia yhteistyötapoja yritysten ja yhteisöjen kanssa.

MUHS

UTAJÄRVI LUO EDELLYTYKSIÄ

onnellisuudelle

PIKKUISEN PAREMMIN KUIN MUUT

UTAJÄRVI

KEHITTÄMISEN ARVOT

Positiivinen toimintatapa

Olemme kannustavia ja ylpeitä itsestämme sekä naapureistamme. Viestimme positiivisesti uutisia. Luomme onnistumisen kulttuuria.

Yhteen hiileen

Teemme yhdessä ja yhteisöllisesti, kuntalaisia osallistaen. Edistämme opiston, yritysten ja yhteisöjen sekä 3:n sektorin yhteistoiminnallisuutta. Teemme yhteistoimintaa naapurikuntiemme kanssa.

Kekseliäästi

Arvostamme ideoita, innovatiivisuutta ja arjen kekseliäisyyttä. Edistämme uusia toimintamalleja, ennakkoluulottomasti rajoja rikkoen, toimivaa murtamatta.

Tekemisen meininki

Vahvistamme tekojen ja kokeilun kulttuuriamme. Viemme yksissä tuumin asioita eteenpäin. Kehitämme ja vahvistamme yrittäjyyttä.

OULUJOKI-OPISTON STRATEGISESSA KEHITTÄMISESSÄ JA VALINNOISSA OTETAAN HUOMIOON SEURAAVAT ASIAT:

- * Elinikäinen oppiminen
- * Saavutettavuus
- * Opistopalvelut ovat merkittävä vetovoimatekijä kunnassa.
- * Työttömyys aiheuttaa uusia koulutustarpeita.
- * Ympäristöasiat ja eettisyys.
- * Kansainvälistyminen ja maahanmuutto.
- * Kuntien väki ikääntyy, mikä luo uusia palvelutarpeita mm. terveyteen, hyvinvointiin ja digitalisaatioon liittyen.
- * Nuorten saaminen mukaan kansalaisopiston toimintaan.
- * Yhteistyön merkitys eri sidosryhmien välillä.
- * Erityisryhmien ja aliedustettujen ryhmien sekä erityistä tukea tarvitsevien ryhmien palvelutarve.
- * Tietoyhteiskunnan ja sosiaalisen median käyttötarve lisääntyy jatkuvasti kaikissa ikäryhmissä.

6. KUNTASTRATEGIA JA OULUJOKI-OPISTON KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Oulujoki-Opiston kehittämissuunnitelma tehtiin peilaamalla kuntien strategioita opiston kehittämistavoitteisiin seuraavista näkökulmista:

- * Asukkaat ja hyvinvointi
- * Talous
- * Kuntalaisten palvelut
- * Elinkeino ja työllisyys

A close-up photograph of a waterfall, showing water cascading over rocks and creating many white, frothy bubbles. The water is clear and the bubbles are dense, giving a sense of movement and energy. The background is a solid yellow color.

7.1 ASUKKAAT JA HYVINVOINTI

a. Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvoinnin edellytyksiä.

Toimenpiteet ja keinot:

- * Kurssitarjonnassa huomioidaan terveys ja hyvinvointi.
- * Edistetään sosiaalisia kontakteja ja ehkäistään syrjäytymistä.
- * Aktivoidaan eri-ikäisiä ihmisiä toimimaan yhdessä.
- * Kannustetaan liikuntakurssien kautta kuntalaisia liikkumaan ja huolehtimaan omasta terveydestään.
- * Pidetään yllä mielenvireyttä opintotoiminnan kautta.
- * Osallistetaan kuntalaiset opiston toiminnan kehittämiseen.
- * Järjestetään kuntalaisille ideointityöpaja esim. opiston toiminnan kehittämiseksi.
- * Koulutuksen kehittämisessä hyödynnetään ennakoitietoa esim. hyvinvointikertomusta.

b. Digitalisaation edellytykset kuntalaisille.

Oulujoki-Opisto haluaa pysyä mukana yhteiskunnan tietoteknistymisessä. Sähköisten palvelujen kehittäminen sekä opetusteknologian uudistaminen ovat isoja lähitulevaisuuden haasteita, jotka vaativat myös lisäresursseja.

Tietoteknisten taitojen opiskelumahdollisuuksia tarjotaan nykyistä runsaammin sekä edistetään uusien tietovarantojen käyttötaitoa sekä medialukutaitoa. Internetin hallinta ja kriittinen käyttö ovat osa globalisoitumiskehitystä, jossa kansalaisopistoilla voisi olla nykyistä vahvempi rooli.

Toimenpiteet ja keinot:

1. Kurssitarjonnassa huomioidaan tietotekniikan koulutus. Muhoksella ja Utajärvellä järjestetään Opetushallituksen tuella maksuttomia heikkoja digitaalisia taitoja vahvistavia alkeiskursseja sekä digitaalisia taitoja vahvistavia jatkokursseja.
2. Mahdollistetaan kuntalaisten osallistuminen ja toimiminen verkkoympäristössä.
3. Ehkäistään digisyrjäytymistä.
4. Käytetään monipuolisesti digitaalisen viestinnän välineitä.

Lokakuussa 2018 järjestetyssä Oulujoki-Opiston kehittämiskyselyssä kuntalaiset ehdottivat ja ideoivat erilaisia hyvinvointiin liittyviä teemoja, joiden ympärille opisto voisi järjestää jatkossa kursseja ja luentoja.

Teemoiksi ehdotettiin mm.:

Luonto

*Metsä, linnut, puutarha, retkeily, ilmastonmuutos, kierrätys, kestävä kehitys, Geopark, kivi, ympäristönsuojelu, energiansäästö, luonnontuotteet
Kokonaisvaltainen hyvinvointi
Ravitsemusterapia, kasvisruoka, Mindfulness, ikääntymisen muutokset jne.*

c. Yhteisöjen, verkostojen ja kumppanuuksien vahvistaminen ja hyödyntäminen.

Toimenpiteet ja keinot:

1. Luodaan kohtaamisia ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä.

Eri-ikäiset ja taustaltaan erilaiset ihmiset oppivat ymmärtämään paremmin toisiaan kohdatessaan yhteisen opiskelun ja harrastamisen merkeissä.

Kaikki voivat osallistua opetukseen asuinpaikasta, pohjakoulutuksesta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

2. Yhteistyötä yritysten ja yhteisöjen kanssa vahvistetaan.

3. Kylien vaikutusmahdollisuuksia lisätään.

4. Asemaa Geopark-oppilaitoksena kehitetään.

5. Parannetaan opiston tunnettavuutta yhtenä alueen merkittävänä toimijana.

6. Meripohjola-opintopiirin kanssa toimitaan aktiivisesti ja vahvistetaan verkostoja.

7. Hyödynnetään Kansalaisopistoliiton (Kol) asiantuntemusta ja koulutuksia.

7.2 TALOUS

a. Ylläpidetään talouden tasapainoa pitkäjänteisellä ja kustannustietoisella päätöksenteolla.

Toimenpiteet ja keinot:

1. Kurssit suunnitellaan kustannustehokkaasti ja käytetään markkinointikanavia monipuolisesti.
2. Tuotteistetaan yrityksille kohdennettuja koulutuspaketteja.
3. Opiston toimintaa suunnitellaan ja kasvatetaan resurssien puitteissa.
4. Etsitään aktiivisesti uusia yhteistyökumppaneita ja parannetaan opiston näkyvyyttä alueen toimijana.

Oppilasmäärät (hlö) Muhos / Utajärvi

	MUHOS			UTAJÄRVI		
	Kaikki	0-20-v.	Yli 61-v.	Kaikki	0-20-v.	Yli 61-v.
2015	1118	517	186	341	84	80
2016	1053	450	232	314	57	88
2017	1330	559	286	344	86	82
2018	1433	523	289	322	98	83

Valtionosuudet ja VOS-tunnit

	Valtionosuus	Opetustunnit
2015	253.754 €	7621
2016	253.652 €	7504
2017	233.177 €	8314
2018	234.892 €	8356
2019	237.028 €	

Ikäjakauma

- 43 % 0-20 v.
- 31 % 20-61 v.
- 26 % yli 61 v.

A hand holding a wooden spoon over water with green plants.

7.3 KUNTALAISTEN PALVELUT

a. Toimivat ja tarkoituksenmukaiset palvelut kuntalaisten koko elämänkaarelle.

Toimenpiteet ja keinot:

1. Huomioidaan eri ikäiset kuntalaiset ja heidän kiinnostuksenkohteensa kurssisuunnittelussa.
2. Palveluita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Opisto hyödyntää verkostojaan parhaan palvelun löytämiseksi asiakkaille.
3. Opisto luo edellytyksiä sekä kannustaa omaehtoiseen oppimiseen ja kehittymiseen eri ikävaiheissa ja elämäntilanteissa.

b. Laadukkaat ja kattavat vapaa-ajanpalvelut

Toimenpiteet ja keinot:

1. Opiston toimintaa kehitetään kokonaisuudessaan kehittämissuunnitelman mukaisesti.
2. Opetus on laadukasta ja asukkaiden tarpeita vastaavaa.
3. Kuntalaisten aktiivisuutta edistetään ja kuntalaisia osallistetaan esim. nuorten aktivoimiseen.

c. Ikäihmisten mielekäs ja turvallinen arki

Seniори-ikäisten määrä lisääntyy ja samalla heille suunnattujen opistopalveluiden kysyntä kasvaa. Tulevaisuudessa ison ongelman aiheuttaa sopivien tilojen puute päivisin, jolloin koulujen tilat ovat lasten ja nuorten käytössä. Tulisikin kartoittaa laajasti päiväkäyttöön sopivia tiloja, joita voitaisiin hyödyntää myös opistotoiminnassa. Tilojen joustava yhteiskäyttö mahdollistaisi ikäihmisten toiminnan päivisin.

Toimenpiteet ja keinot:

1. Edistetään ikäihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elinikäistä oppimista.
2. Opiston kurssit toimivat ikäihmisten kohtaamisen ja aktiivisuuden toimintakenttänä.
3. Tilojen yhteiskäyttö.

d. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö

Toimenpiteet ja keinot:

1. Henkilöstö osallistuu kurssien suunnitteluun ja pedagogiseen kehittämiseen.
2. Opetussisältöjä uudistetaan.
3. Henkilöstön kehittymistä ja hyvinvointia tuetaan monipuolisesti.
4. Edistetään opettajien yhteissuunnittelua ja vertaistukea kurssien suunnittelussa sekä toteutuksessa.
5. Järjestetään säännöllisesti kehityskeskusteluja, työpaikkapalavereja sekä työnohjausta.

7.4 ELINKEINO JA TYÖLLISYYS

a. Aktiivinen työllisyyden edistäminen ja työkykyisyyden valmennus

Toimenpiteet ja keinot:

1. Opiston kautta polku työelämään.
2. Täydennyskoulutusmahdollisuudet
3. Tuotteistetaan opintomoduuleja, joita voidaan käyttää hyväksi laajemmissa opintokokonaisuuksissa.
4. Yhteistyö yritysten ja 3. sektorin kanssa.
5. Tarjotaan yrityksille tuotteistettuja henkilöstön hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen liittyviä koulutuksia.
6. Räätelöidään myyntikoulutuksia yrityksille ja yhteisöille.

8. ARVIOINTI

Arvioinnin tarkoituksena on ennen kaikkea opiston toiminnan kehittäminen ja tätä kautta oppimisen edellytysten parantaminen. Järjestelmällisen arvioinnin myötä löydetään kansalaisopiston vahvuudet ja kehittämisalueet. Arviointi on myös pohja laadukkaalle päätöksenteolle ja suunnittelulle.

Opiston oman toiminnan arviointi ja reflektointi tarkoittaa sitä, että opisto arvioi toimintaansa vuosittain saavutettuihin tavoitteisiin. Saadut tiedot voidaan kirjata opiston kehittämissuunnitelmaan, joka toimii toiminnan kehittämisen perustana. Sisäinen ja ulkoinen laadunarviointi liitetään osaksi opiston toimintaa. Oulujoki-Opisto arvioi toimintaansa asiakaspalautteen ja kehittämissuunnitelman avulla.

Opistossa toteutettiin v. 2018 asiakkaille kehittämiskysely, jossa esitettiin kysymyksiä toiminnan sisällöstä ja laadusta sekä kehittämistoimenpiteistä. Kyselyssä kerättiin myös toiveita ja ideoita uusiin kursseihin.

Kehittämiskysely tehtiin myös Oulujoki-Opiston opettajille, joita pyydettiin miettimään itsearviointia ja yhteisarviointia, sen menetelmiä ja toimivuutta. Kyselyssä kartoitettiin opiston toiminnan kehittämisehdotuksia, ideoita uusiksi kursseiksi ja koulutusteemoiksi sekä opettajien täydennyskoulutustarpeita.

Kehittämissuunnitelmaa päivitetään toimintaympäristön muuttuessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Olennaisimmat arvioinnin ja seurannan työkalut ovat kehittämissuunnitelman päivittäminen, asiakaspalautteet, kurssipalautteet sekä henkilökunnan kehityskeskustelut. Opistossa on käytössä kurssipalautteiden käytäntö. Palautteista tehdään yhteenvetotilastot ja ne toimivat seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelun pohjana ja opetuksen laadun mittarina.